

Sygn. akt IV KK 786/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **S. D.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2019 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji prokuratora

wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 9 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 29 marca 2018 r., sygn. akt II K [...]

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

S. D. został oskarżony o to że w okresie od 1 marca 2017 roku do dnia 17 maja 2017 roku w S. województwa [...] znęcał się psychicznie nad żoną U. D.

oraz córką X. D. i synem D. D. będącymi w stałym stosunku zależności wynikających ze wspólnego zamieszkiwania, w ten sposób, iż będąc pod wpływem alkoholu wszczynał awantury, w trakcie których używał pod ich adresem słowa powszechnie uznane za obelżywe, niepokoił, zastraszał popełnieniem samobójstwa, stosował wobec U. D. i X. D. przemoc fizyczną polegającą na szarpaniu i popychaniu, tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 29 marca 2018 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w T.:

- w punkcie I. uznał oskarżonego S. D. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia wyczerpującego znamiona występku z art. 207 § 1 k.k. i za jego popełnienie na mocy art. 207 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, orzekając po myśli art. 62 k.k., system terapeutyczny wykonywania kary pozbawienia wolności w związku z uzależnieniem oskarżonego od alkoholu;

- w punkcie II., na mocy art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w postaci zatrzymania w dniach 17.05.2017 r. godz.15.40 do 19.05.2017 r. godz.11.20;

- w punkcie III., na mocy art.41a § 1 k.k. w zw. z art.39 pkt 2b k.k. w zw. z art.41a § 3a, § 4 i § 5 k.k., orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi U. D., X. D. oraz D. D. w sposób bezpośredni i pośredni, zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych U. D., X. D. oraz D. D. na odległość mniejszą niż 50 (pięćdziesiąt) metrów oraz nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi U. D., X. D. oraz D. D. - a wszystko to na okres 2 (dwóch) lat;

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu (pkt. IV i V).

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył orzeczenie w pkt. I (w części dotyczącej popełnienia przestępstwa na szkodę D. D. oraz orzeczonej kary) i w pkt. III (w zakresie zakazu kontaktowania się z D. D.), i na podstawie art. 438 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.k. zarzucił mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu, że oskarżony znęcał się nad D. D.;

- obrazę prawa procesowego - art. 7 k.p.k. - poprzez dokonanie oceny dowodów w postaci zeznań świadków U. i X. D. w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania;
- obrazę prawa materialnego - art. 207 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie w stosunku do zachowań oskarżonego w stosunku do D. D.;
- rażącą niewspółmierność kary.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt. I poprzez wyeliminowanie z opisu czynu przypisanego oskarżonemu D. D. jako pokrzywdzonego oraz o zmianę orzeczonej kary poprzez orzeczenie kary ograniczenia wolności przewidzianej w art. 34 § 1a pkt 1 k.k. w wymiarze 3 miesięcy, a także o uchylenie pkt. III wyroku (względnie, w wypadku niepodzielenia przez Sąd Okręgowy zarzutu niewspółmierności kary, o wyeliminowanie z wyroku wzmianki o pokrzywdzonym D. D.) oraz o przyznanie kosztów nieopłaconej obrony z urzędu.

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ka [...], Sąd Okręgowy w T., na podstawie art. 437 § 2 k.p.k., art. 438 pkt 2 i 4 k.p.k. oraz art. 624 § 1 k.p.k.:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ustępie I w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego wyeliminował sformułowanie „i synem D. D.”, zaś wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności obniżył do 3 (trzech) miesięcy,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy i zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze,

III. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata R. S. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem kosztów obrony z urzędu przed sądem II instancji.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł prokurator, który zaskarżył wyrok „w całości na korzyść skazanego S. D. zarzucając mu rażącą obrazę przepisów postępowania, a to art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z pkt 2 k.p.k., polegającą na jednoczesnym wyeliminowaniu, w treści reformatoryjnego wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 9 sierpnia 2018 roku, sygn. II Ka [...] z przypisanego oskarżonemu czynu określenia wskazującego na pokrzywdzenie przestępstwem znęcania D. D., a utrzymaniu w mocy w pozostałej części wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 29 marca 2018 roku o sygn. akt II K [...], orzekającego

m.in. środki karne w postaci zakazu kontaktowania się oskarżonego z pokrzywdzonym D. D., zbliżania się do pokrzywdzonego D. D. i nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonym D. D., skutkującą wewnętrzną sprzecznością w treści orzeczenia uniemożliwiającą jego wykonanie, co stanowi przyczynę odwoławczą wymienioną w rt. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.”.

Na podstawie art. 537 k.p.k. i art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. skarżący wniósł o:

- I. wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 9 sierpnia 2018 roku, sygn. II Ka [...], w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 29 marca 2018 roku o sygn. akt II K [...] w zakresie odpowiadającym zakresowi zaskarżenia - a to orzeczonych środków karnych kontaktowania się skazanego z pokrzywdzonym D. D., zbliżania się do pokrzywdzonego D. D. i nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonym D. D.,
- II. uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 9 sierpnia 2018 roku, sygn. II Ka [...] i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i w konsekwencji musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Skarżący ma bowiem rację, gdy twierdzi, że powyższy wyrok instancji *ad quem* jest dotknięty wadą w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., tj. zachodzi w nim sprzeczność uniemożliwiająca jego wykonanie. Zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, o zaistnieniu wspomnianej sprzeczności można mówić wtedy, gdy w samej treści części dyspozytywnej orzeczenia występuje wewnętrzne "pęknięcie", które powoduje, że spełnienie jednego z zawartych w niej rozstrzygnięć musiałoby prowadzić do zignorowania innego z tych rozstrzygnięć (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 2011 r., IV KK 403/11, OSNwSK 2011/1/2426). Sprzeczność ta musi przy tym wywoływać zasadnicze wątpliwości co do intencji sądu wyrażonej w zaskarżonym wyroku i czynić niemożliwym jego wykonanie

(zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2005 r., IV KK 390/05, LEX nr 164378).

W analizowanym przypadku taka właśnie sprzeczność wystąpiła. Wykonanie utrzymanych przez sąd odwoławczy w mocy (w punkcie II.) rozstrzygnięć zawartych w punkcie III. wyroku organu *a quo* musiałoby bez wątplenia prowadzić do zignorowania rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I. orzeczenia sądu odwoławczego, z którego wynika, że Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw do przypisania oskarżonemu zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa znęcania się (art. 207 § 1 k.k.) w stosunku do D. D.. Sprzeczność ta, bez wątplenia wywołuje zasadnicze wątpliwości co do intencji sądu odwoławczego oraz uniemożliwia, a nie jedynie utrudnia, wykonanie wydanego przez ten sąd orzeczenia. W związku zaś z tym, że owa sprzeczność zachodzi pomiędzy dwoma merytorycznymi rozstrzygnięciami zamieszczonymi w pkt. I i II wyroku sądu odwoławczego, konieczne stało się uchylenie tego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym (art. 523 § 1 k.p.k., art. 537 § 1 i 2 k.p.k.).

Ogan *ad quem*, mając na uwadze powyższe wskazania oraz pamiętając o wiążącym go zakazie *reformationis in peius* (art. 442 § 3 k.p.k. i art. 443 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), ponowi zatem kontrolę odwoławczą, w następstwie której wyda orzeczenie spełniające standard sprawiedliwości materialnej i proceduralnej.

Kierując się przedstawioną argumentacją, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.